

вопросы мирного сосуществования и социокультурной коммуникации детей в условиях дошкольного учебного заведения, а также изучение опыта толерантного отношения к представителям инокультур украинской диаспоры.

Ключевые слова: толерантность, межэтническая толерантность, социокультурная коммуникация, историко-педагогические предпосылки, этнокультурная компетентность, дети старшего дошкольного возраста.

SUMMARY

K. Romaniuk. Historical and pedagogical backgrounds of inter-ethnic tolerance of preschool age children in Ukraine.

The article outlines the historical and pedagogical conditions of formation the inter-ethnic tolerance of preschool age children in Ukraine. The author focuses on multicultural diverse of our country as a result of migration processes abroad; the question of peaceful coexistence and socio-cultural communication of preschool children in kindergarten and investigate the experience of Ukrainian diaspora tolerant attitude towards ethnic minorities.

Key words: tolerance, ethnic tolerance, social and cultural communication, historical and educational backgrounds, cross-cultural competence, preschool age children.

УДК 159.9.07.

В. А. Смирнов

Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка

ПРОЛЕГОМЕНИ ДО НОВІТНЬОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ

У статті розглянута інформація як фундаментальне поняття новітньої інформаційної педагогіки. Обґрунтована можливість моделювання сучасної освітньої діяльності через використання порталів знань.

Ключові слова: інформаційна педагогіка, інформаційні потоки, пролегомени, підстави науки, портали знань, когнітивна система, керування знанням.

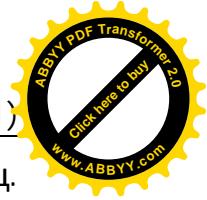
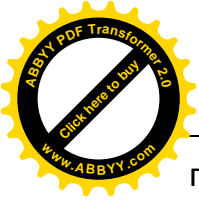
*Если мы будем вчити сегодня так, как мы вчили вчера,
то мы рискуем відібрати у наших дітей їхнє завтра*

Джон Дьюї (1859–1952), педагог

*Вариться в прежней трехсотлетней педагогике –
многословной, расплывчатой и бессистемной – уже невозможно.*

**А. М. Новиков, академик РАО,
«Основания педагогики», 2010**

Постановка проблеми. Написавши у 1781 році свою знамениту нині «Критику чистого розуму» (1781 р.) [6], І. Кант очікував, що з ним будуть сперечатися, його будуть критикувати, лаяти або, навпаки, будуть погоджуватися з ним. Але очікуваного філософом відгуку не було зовсім. Не було ані заперечень, ані схвалень, усі читачі лише скаржилися на труднощі розуміння кантівського твору. І тоді І. Кант написав не менш відому сьогодні невелику брошуру «Пролегомени до всякої майбутньої метафізики, що може з'явитися як наука» (1783 р.) [7], в якій популярно розтлумачив свою

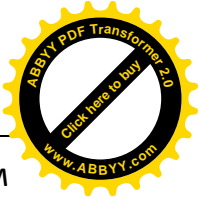
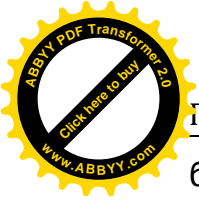
позицію. Отак завдяки І. Канту наука отримала новий термін (з давньогрец. *προλεγομένα* – «переднє слово», «вступ»), яким означають міркування, що формулюють вихідне поняття і дають попередні відомості про предмет навчання; роз'яснюють вступ до конкретної науки, і в такий спосіб попередньо ознайомлюють з її методами й завданнями. Пізніше багато авторів удавалися до використання кантівського неологізму, щоб означити те, що треба насамперед обговорити й у чому варто визначитися передусім. Отже, у пролегоменах мова йде про те, на чому вже на самому початку має бути зосереджена увага читача, щоб далі можна було почати до викладення самої суті питання. Серед найвідоміших філософських творів, написаних у формі пролегоменів, можна відзначити працю Мартіна Гайдеггера «Пролегомени до поняття історії й часу» (1925 р.).

У роботі термін «пролегомени» використаний автором, щоб привернути увагу читачів до раніше висловлених міркувань [12, 13] щодо засадничих основ інформаційної педагогіки. Автор не пропонує важкодоступні для розуміння теорії, але вважає за доцільне назвати свою роботу саме пролегоменами.

Аналіз актуальних досліджень. Ці пролегомени призначені не для учнів, а для майбутніх учителів, та й учителям вони мають слугувати наставлянням не для викладання вже існуючої науки, а для цієї самої науки творення. Мій намір – переконати всіх, хто вважає заняття педагогікою гідною справою, що свою роботу треба негайно відкласти. Треба визнати все досі зроблене незробленим і поставити питання руба: а чи існує насправді те, що називається педагогікою?

Якщо педагогіка – це наука, то чому вона не може так само, як інші науки, дістатє загальне й постійне схвалення? Якщо ж вона не наука, то як тоді виходить, що вона, однак, постійно величається під виглядом науки й уводить в оману людський розум ніколи не гаснучими надіями, які так ніколи і не справджуються?

Отже, не побоїмося виказати своє знання чи незнання, але давайте вже встановимо щось достеменно відносно природи цієї претензійної науки, бо в тому стані, в якому вона нині є, лишати її вже не можна. Впору сміятися: тоді як усяка інша наука безперестану йде вперед, педагогіка, яка хоче бути наймудрішою й до прорікань якої звертається кожний, постійно тупцює на одному місці, не роблячи вперед ані кроку. Вона вже розгубила

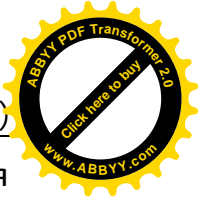
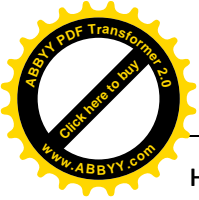
багато своїх прихильників, і непомітно, щоб ті, хто вважає себе здатним блищати в інших науках, хотів ризикувати своєю славою у цій науці, де всяка людина, неосвічена в усіх інших предметах, дозволяє собі вирішальне судження, тому що у цій царині дійсно немає жодного надійного критерію, що дозволив би відрізнити обґрунтоване твердження від пустопорожньої балаканини.

Звісно, немає нічого незвичайного в тому, що після довготривалого розвою якоїсь науки, коли всі вже думають, що вона Бог знає як далеко просунулася вперед у своєму розвитку, декому врешті-решт приходиться у голову запитання: а чи існує взагалі ця наука, і якщо існує, то завдяки чому? Зрештою, людський розум настільки схильний до творення, що він вже багаторазово спочатку зводив вежу, а потім її зносив, аби подивитися, чи міцний був її фундамент. Тож ніколи не пізно взятися за розум (як то мовиться, краще пізно, ніж ніколи); щоправда чим пізніше приходиться розуміння, тим сутужніше буває з його використанням.

Постановка питання про те, а чи є можливою взагалі певна наука, означає наявність сумніву щодо правомірності її існування. Такий сумнів ображає кожного, все майно якого складається лише з цієї примарної коштовності – педагогіки, а тому будь-хто з тих, хто дозволяє собі висловлювати подібні сумніви, завжди має очікувати протидії з усіх боків.

У набраному курсивом тексті досить гостро і безкомпромісно поставлені питання щодо проблем сучасної педагогіки, які видаються автору нагальними і своєчасними. Парадокс полягає в тому, що текст цей датований 1783 роком і належить німецькому філософу Іммануїлу Канту (1724–1804) [7]. Автор лише вдався до заміни слова «метафізика» словом «педагогіка». Але кантівські метафізичні запитання залишилися: що є причиною причин? Якими є витoki витоків? У чому полягають першооснови першооснов?

Особливість сучасного українського суспільства не тільки в тому, що воно перебуває на специфічному етапі долання наслідків тоталітаризму. Разом з усім людством ми знаходимося на стадії переходу від індустріального суспільства до постіндустріального, і до цього процесу залучені особистості, групи людей, держави, культури, цивілізації. Домінуючою тенденцією «Третьої хвилі перемін» (за Е. Тоффлером), що проявляє себе дедалі рельєфніше, є посилення невизначеності,

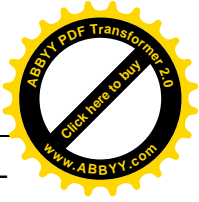
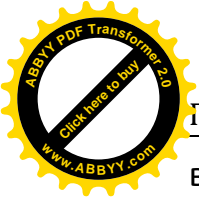

нестабільності й хаосу. Людська цивілізація на початку XXI століття позбавляється елементів детермінації колишнього порядку і вступає у стан біфуркації. Відповідно до синергетичних уявлень, виходу на новий рівень самоорганізації будь-якої системи передують напружена альтернативність у пошуку нових шляхів розвитку (Микола Розов, Новосибірськ) [11]. Але, як відомо, в історії немає нічого, що могло б існувати поза і oprіч педагогіки (Борис Бім-Бад) [1]. Тож, знаходячись поблизу точки біфуркації, у стані нестійкості нелінійного середовища, а саме у такому стані перебуває нині освітня система, спробуємо спрогнозувати шляхи її подальшого розвитку. Для цього нам треба передусім визначитися із фундаментальними поняттями, які є наслідком глибоких, стійких зв'язків і відносин усередині освітньої діяльності.

Мета статті – розглянути інформацію як фундаментальне поняття інформаційної педагогіки, показати можливість моделювання сучасної освітньої діяльності через використання порталів знань.

Виклад основного матеріалу. Освіта як соціальний інститут є системою ідей, правил, норм, стандартів поведінки учасників найпоширенішої соціальної практики (освітньої), в якій реалізуються притаманні кожному суспільству соціальні зв'язки та відносини. «Цілі освіти тісно пов'язані з цілями життя даного суспільства. Життя визначає освіту, і зворотно – освіта впливає на життя. Зрозуміти систему освіти даного суспільства – означає зрозуміти лад його життя» – розмірковує в «Основах педагогіки» відомий філософ і теоретик освіти Сергій Гессен (1887–1950). Природно запитати, на якому фундаменті будуватиметься освіта майбутнього постіндустріального суспільства?

Питання виявляється зовсім не тривіальним. Проблема підстав науки активно розробляється у філософії науки, починаючи з другої половини XX ст. Поява нових напрямів і галузей науки (кібернетики, теорії інформації), активні процеси диференціації й інтеграції наук істотно стимулювали інтерес до цієї проблематики. Так, стали зрозумілими функції підстав наук. Найважливіші з них: 1) визначати постановку проблем і пошук засобів їх розв'язання, виступаючи як фундаментальні дослідницькі програми науки; 2) слугувати системоутворючим базисом наукового знання, поєднуючи у цілісну систему розмаїтість теоретичних й емпіричних знань кожної наукової дисципліни; визначати стратегію міждисциплінарних

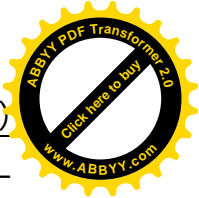
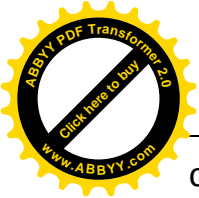

взаємодій і міждисциплінарного синтезу знань; 3) виступати ланкою-посередником між наукою й іншими галузями культури, визначати характер впливу соціокультурних факторів на процеси формування теоретичних й емпіричних знань і зворотний вплив наукових досягнень на культуру конкретної історичної епохи [14].

Разом з тим академік О. М. Новіков (РАО, Москва) відзначає [9], що йому не вдалося знайти в літературі визначення, що таке підстави педагогіки. За аналогією до визначення підстав математики, що наведене у Великій радянській енциклопедії [2], автор теорії сучасної освіти пропонує іменувати підставами педагогіки «сукупність понять, концепцій і методів, за допомогою яких будується наука педагогіка: педагогічних, психологічних, філософських, інших концепцій і теорій: методології, кібернетики, теорії систем, системного аналізу, загальної теорії управління тощо» [9, 6]. Однак, запропонована дефініція, незважаючи на її наукову коректність, мало сприяє охопленню всього різноманіття педагогічних емпіричних фактів, гіпотез, теорій різного типу й різного ступеня загальності. Адже вся розмаїтість педагогічних явищ має бути організована у цілісність саме завдяки підставам, на які вони спираються. І саме підстави зумовлюють стратегію наукового пошуку, вони ж опосередковують включення його результатів у культуру відповідної історичної епохи.

Очевидно, що підстави науки існують у формі понять, точніше – їх системи. Наука відбиває свій предмет у поняттях, без яких не можна побудувати жодної теорії. Поняття науки досить численні й за своїм місцем та значенням є нерівнозначними. Існують поняття, фундаментальні для конкретної науки, вони відображають загальні закономірності досліджуваного нею предмета й стосуються, власне кажучи, всіх її теорій. Наприклад, у філософії марксизму такими поняттями є «матерія», «свідомість», «рух», у сучасній фізиці – це поняття «поле», «частинка» тощо. Фундаментальні поняття науки та їх аналіз мають особливе значення. Видатний діяч університетської освіти Микола Лобачевський (1792–1856) зауважував: «Перші поняття, з яких починається яка-небудь наука, повинні бути очевидними і мають бути зведені до найменшої їх кількості» [8].

Пропонуючи своє бачення новітньої педагогіки постіндустріального етапу розвитку суспільства як інформаційної педагогіки, автор за фундаментальне її поняття бере інформацію. Це повною мірою відповідає

сучасному розумінню природи зв'язків і взаємодій у системі «людина – життєве середовище», втіленому професором Юрієм Куражковським (1923–2007) у формулі закону збереження життя: «Життя може існувати тільки завдяки руху через живе тіло потоків речовини, енергії й інформації».

Зазначимо, що Ігор Гуревич й Аркадій Урсул визначають інформацію в найзагальнішому випадку як відбиту розмаїтість (неоднорідність), тим самим подаючи інформацію як загальну властивість матерії [5]. Інформація, так само як і енергія, існує у всіх сферах і фрагментах світобудови, є характеристикою всіх матеріальних систем. Вона є об'єктивною характеристикою розмаїтості, неоднорідності розподілу матерії у просторі й часі, нерівномірності протікання процесів на всіх рівнях руху й еволюції у світобудові.

У своєму дисертаційному дослідженні Тамара Петруніна справедливо відзначає, що педагогіка перебуває нині «у процесі формування педагогічної парадигми» (Єкатеринбург, 2004). За її словами, це «проявляється у відсутності продуманих педагогічних концепцій, які скріплюють у деяку цілісність ідеї, що виникли на основі безлічі педагогічних фактів і великої практики. Немає загальноприйнятих принципів, уявлень, методів, якими могли б керуватися педагоги як у теоретичних вишукуваннях, так і на практиці» [10]. Саме такою, стягуючою в єдине ціле педагогічні факти й педагогічний досвід є концепція, що відводить вирішальну роль в освітньому процесі інформації, її потокам, які генеруються в освітньому просторі й схрещуються на учні.

Інформаційна педагогіка розглядає керування інформаційними потоками у навчальних ситуаціях як головну діяльність учителя [12]. Ситуація по-різному може поставати перед людиною залежно від способу пізнання (чуттєвого, інтуїтивного, раціонального чи ірраціонального), а також залежно від її наставлянь і наставлянь інших учасників, які створюють ситуацію. Навчальна ситуація є вбудованою, укоріненою (*cognition is embedded*) як внутрішньо (у матеріальному нейронному субстраті, що забезпечує її діяльність), так і зовнішньо (вона є включеною у зовнішнє ситуативне фізичне й соціокультурне оточення). У навчальних ситуаціях людина опиняється на перетині зовнішніх інформаційних потоків, представлених принаймні чотирма їх групами (рис. 1) [12].

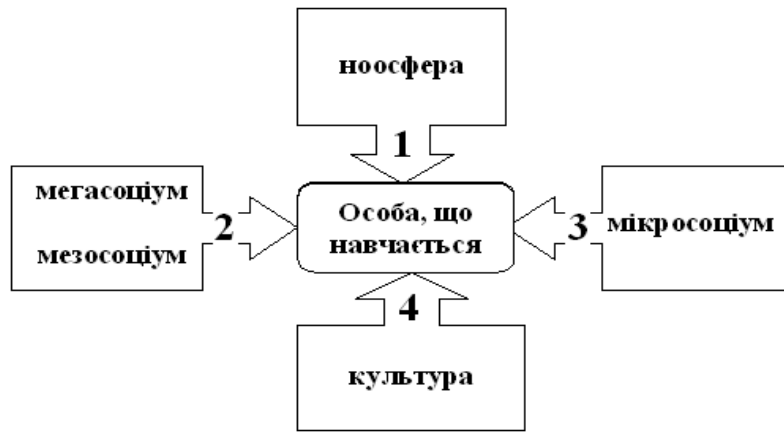
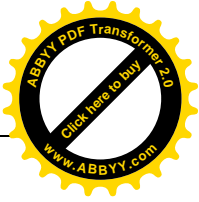
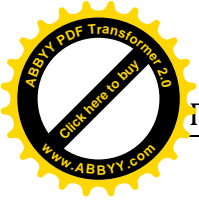

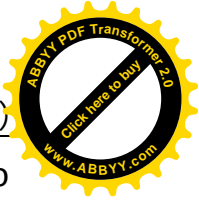
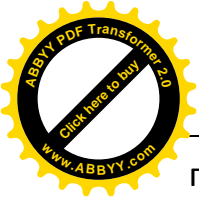
Рис. 1. Інформаційні потоки у навчальній ситуації

Наявність візуалізованих на рис. 1 чотирьох груп інформаційних потоків, які взаємодіють з когнітивною системою людини, дозволяє виокремити такі інформаційні зв'язки:

- (1) ноосфера ↔ людина;
- (2–3) соціум ↔ людина;
- (4) культура ↔ людина.

Відповідно до цих інформаційних зв'язків вибудовуються три основні закони інформаційного впливу, або – закони інформаційної педагогіки. Перший з них – **закон наступності**: під час навчання знання формуються [школою] поступово і послідовно. Другий закон – **закон соціалізації**: набування знань супроводжується соціалізацією особи, що навчається. Нарешті, третій закон – **закон наслідування культури** (культурації, за термінологією проф. М. С. Кагана, 1921–2006): знання набуваються як частина культури [13].

Як відомо, в неусталених дисипативних системах самоорганізація і порядок реалізуються завдяки збільшенню флуктуацій до макроскопічного рівня. Але у більшості навчальних ситуацій впливи інформаційних потоків на учня погано узгоджені у часі й просторі. Вони не лише різняться за своїм змістовим наповненням, а й по-різному сприймаються учнем, який за суб'єктивними критеріями оцінює цінність принесеної інформації. Іншими словами, інформаційні впливи 1–4 є *некогерентними*. Когнітивна система учня дію таких розрізнених збуджувачів у багатьох випадках просто «не помічає», через її неузгодженість і суперечливість підсвідомо класифікуючи отриману інформацію як неякісну і марну, як інформаційний шум. Принципово по-іншому виглядає навчальна ситуація, в якій інформаційні впливи є *когерентними*, тобто узгодженими у часі й

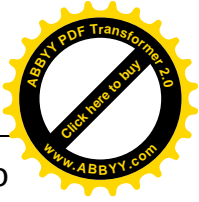
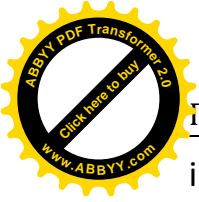

просторі: їх взаємне підсилення (*інтерференційне*, згідно з фізичною термінологією) стає цілком реальним. За *конструктивної інтерференції* інформаційних потоків їх впливи резонують – флуктуації в когнітивній системі істотно зростають, і вона «розгойдується» до такого стану, коли для неї «вигіднішою» стає нова динамічна структура. Створення внаслідок дії стохастичних інформаційних потоків упорядкованої, логічно несуперечливої і складної *динамічної структури*, здатної до самоорганізації і самовдосконалення, означає рецепцію інформації живим організмом, іншими словами, перетворення зовнішньої інформації у знання. Саме за рахунок синергетичності інформаційних впливів можна багаторазово скоротити час і педагогічні зусилля й згенерувати бажані та, що не менш важливо, такі структури, що можуть бути реалізовані у складній когнітивній системі людини.

Як наголошує автор гештальтпсихології Макс Вертгеймер (1880–1943), «організація будь-якої структури у природі або у свідомості завжди настільки хороша (регулярна, повна, збалансована або симетрична), наскільки це дозволяють існуючі умови» (закон прегнантності) [3]. Наявність «існуючих умов» може бути подана як правило: *«не все, що тобі завгодно, можна здійснити»*. Зовнішні впливи (інформаційні потоки 1–4 (рис. 1) лише тоді приводять до очікуваних учителем змін, коли вони відповідають внутрішнім властивостям і потенціям когнітивної системи учня, на яку справляється інформаційний вплив. Якщо такої відповідності немає, педагогічні дії наперед приречені на провал. Навчання тоді є ефективним, якщо воно спрямовано на побудову інформаційно-знаннєвих структур, адекватних внутрішнім еволюційним змінам когнітивної системи. Це кореспондується із наведеним вище першим законом інформаційного впливу – **законом наступності**. На практиці ж це означає, що, щоб досягти розвою когнітивної системи учня, її попередньо треба підготувати до цього, наситивши якісною інформацією.

В освітній діяльності не менш важливо враховувати нелінійний характер поведінки когнітивної системи: *«малим викличеш велике, але більшим не завжди доможешся й малого»*¹. Велика інтенсивність

¹ Доктор філософських наук Олена Князева (м. Москва, Інститут філософії РАН) це твердження називає одним із п'яти **практичних правил поведінки у світі**. Крім зазначеного правила, у своїй книжці «Темпосвіти: Швидкість сприйняття і шкали часу» (с. 47–51) дослідниця наводить також такі: 1) «Невідомо як відгукнеться» (світ, у якому ми живемо, є нелінійним і відкритим. А у

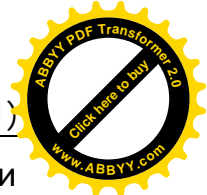
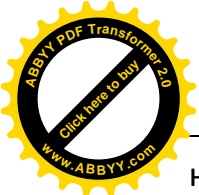

інформаційних потоків у нелінійних системах не гарантує їм пропорційного результату. Значно більший ефект можуть дати правильні резонансні впливи, тобто такі, що справляються у потрібний час і в потрібному місці. За рахунок правильної топології впливу можна малими інформаційними поштовхами домогтися вивільнення потужних внутрішніх сил й інтелектуальних можливостей людини. Малі, але налаштовані в резонанс інформаційні потоки, можуть перевести когнітивну систему на один з її власних і сприятливих для суб'єкта шляхів розвитку. У цьому полягає синергетичний ефект інформаційної педагогіки.

Однак на шляху його практичної реалізації залишається багато недосліджених ділянок. Когнітивна наука (*cognitive science*) все ще не дає практикам інструментарію, який дозволяв би керувати розумом. Недостатньо досліджені й інформаційні канали, що зв'язують освітній простір із людиною, що навчається. Мало досліджена динаміка руху інформації (односпрямована, з перемикуванням, сполучена тощо), не розроблені практичні додатки когнітивно-перцептивних законів (закону близькості, закону подібності, закону включення В. Келера, закону парсимонії). Усі ці питання, на жаль, знаходяться сьогодні поза полем зору педагогічної науки.

Моделювання освітньої діяльності в сучасних умовах потребує створення єдиної точки доступу до інформаційних ресурсів і бази знань. Найкраще для цього підходять корпоративні портали знань – інтегровані портали, здатні забезпечити колективну роботу учнів і вчителів в єдиному інформаційному просторі всередині освітньої установи, а також акумулювання їх знань у структурованому вигляді. Портали знань є найперспективнішим інструментом керування знаннями з-поміж тих, що можуть бути застосовані в інформаційній педагогіці на сучасному етапі її становлення [4]. Безсумнівною перевагою порталів знань є *wiki*-технологія, яка дозволяє не тільки користуватися сторінками порталу в режимі читання, але й редагувати їх, а також створювати нові сторінки і видаляти

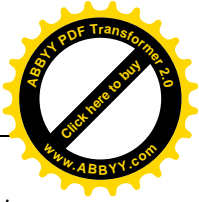
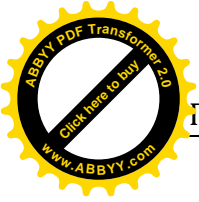
нелінійному світі зростає ймовірність настання навіть малоімовірних подій); 2) «Дій у потрібному місці і в потрібний час» (керуйте м'яко, але розумно, і ви досягнете багато); 3) «Дозволь системі самій організувати себе» (найкращим способом керування є самокерування і самоконтроль); 4) «Не вийде того, чого і не може вийти» (якщо ми вибираємо якийсь шлях розвитку, то маємо усвідомлювати, що він може бути нездійсненним, бо його, просто кажучи, немає на мапі можливих станів). Детальніше див. у кн.: Алюшин А. Л. Темпомиры: Скорость восприятия и шкала времени / А. Л. Алюшин, Е. Н. Князева. – М. : Изд-тво ЛКИ, 2008. – 240 с.

непотрібні, якщо вони застаріли чи втратили актуальність. Завдяки вікі-технології портали знань можуть відігравати ключову роль у процесі екстерналізації знань (перетворенні прихованих знань у неприховані). Як свідчить досвід [4], через портали знань може здійснюватися *керування знаннями* (KM – *Knowledge Management*). Таку назву дістали систематичні процеси, завдяки яким створюються, зберігаються, розподіляються і застосовуються основні елементи інтелектуального капіталу, необхідні для успіху в різноманітних видах діяльності, у тому числі в освіті.

Скажімо, процес традиційного комп'ютерного навчання є дуже формалізованим. Портал знань освітнього закладу може прив'язувати навчальні програми до конкретних проблем учня у реальному часі, відкриваючи тим самим шляхи до неперервної освіти і навіть анскулінга. Проте головне завдання порталів знань – поєднати інформацію і колективне знання. І учні, і, головне вчителі переробляють величезні обсяги інформації. Почасти вони знаходять оригінальні способи розв'язання задач, алгоритми пошукових дій і наукових розвідок. Але якщо інформація реєструється, то знання у більшості випадків ні. І тільки портали знань дозволяють користувачам взаємодіяти один з одним, допомагають зв'язувати інформацію з колективним розумінням, системою цінностей і досвідом. Крім того, накопичені знання залишаються на порталі знань і після того, як користувач його залишив (звільнення, вихід на пенсію викладача, закінчення навчального закладу учнем чи студентом тощо).

Висновки. Перспективність інформаційної педагогіки – в її сучасності. Можливі різні класифікації сторін та явищ життя, а також і наук, що вивчають його, але важливо, щоб коло, система знань охоплювали живе життя у всіх його головних аспектах. Проте у школах «нас натаскують навіть з багатьох наук, кожен викладач намагається зробити нас неначебто фахівцем зі своєї науки... А хто ж думає про синтез, про об'єднання, про злиття всіх цих наук у єдине розуміння єдиного життя? Ніхто. Це має робити сам учень. Але ж це злиття, цей синтез і є найважчим завданням освіти і самоосвіти. Від його розв'язання і залежить діяльність, тобто життя людини» (академік Борис Бім-Бад, Москва). Сьогодні, коли людство вступило у стан біфуркації цивілізації, торуючи шляхи переходу до більш диференційованого інформаційного суспільства, педагогічна думка має рішуче відкинути детермінізм попереднього порядку й активізувати пошуки своїх власних підстав, нової організації освіти та її нового змісту.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бим-Бад Б. М. Философия, истории педагогики [Электронный ресурс] / Б. М. Бим-Бад. – Режим доступа : http://www.bimbad.ru/biblioteka/article_full.php?aid=197&binn_rubrik_pl_articles=103.
2. Большая советская энциклопедия : в 30 т. – [3-е изд.]. – М. : Сов. энцикл., 1970 – 1978.
3. Вертгеймер М. Продуктивное мышление / М. Вертгеймер ; [пер. с англ., общ. ред. С. Ф. Горбова и В. П. Зинченко, вступ. ст. В. П. Зинченко]. – М. : Прогресс, 1987. – 336 с.
4. Гаврилова Т. А. 2000. Базы знаний интеллектуальных систем : [учеб. для вузов] / Т. А. Гаврилова, В. Ф. Хорошевский. – СПб. : Питер, 2000. – 384 с.
5. Гуревич И. М. Информация – всеобщее свойство материи: характеристики, оценки, ограничения, следствия / И. М. Гуревич, А. Д. Урсул — М. : Книжный дом «ЛИБРОКОМ» , 2012. – 312 с.
6. Кант И. Критика чистого раз ума. Сочинения в 6 т. / И. Кант. – М. : Мысль, 1964. – Т.3. – С. 69—695.
7. Кант И. Прологомены ко всякой будущей метафизике, могущей появиться как наука. Сочинение в 6 т. / И. Кант. – М. : Мысль, 1965. – Т.4.– С. 67–210.
8. Лобачевский Н. И. Полное собрание починений / Н. И. Лобачевский – М.–Л., 1946. – Т. 1. – С. 186.
9. Новиков А. М. Основания педагогики : пособие [для авт. учеб. и преподавателей] / А. М. Новиков. – М. : Эгвес, 2010. – 208 с.
10. Петрунина Т. А. Философско-антропологические основания российской педагогики XIX – начала XX вв. : дис. доктора философ. наук : 09.00.13. / Т. А. Петрунина. – Екатеринбург : Уральский ГУ им. А. М. Горького, 2004 г. – 260 с.
11. Розов Н. С. Конструктивная аксиология и интеллектуальная культура будущего / Н. С. Розов // Философия образования для XXI века : [сб. ст.]. – М., 1992. – С. 50–71.
12. Смирнов В. А. Информационная педагогика : [монография] / [Варламова Т. П., Ерёмина И. С., Ефимова Л. П. и др.]; под общ. ред. С. С. Чернова. // Теория, методика и организация педагогической работы. – Новосибирск : Изд-во «СИБПРИНТ», 2010. – Кн. 2. – 250 с.
13. Смирнов В. А. Основні закони інформаційної педагогіки / В. А. Смирнов // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : Наук. жур. – 2011. – № 2 (12). – С. 80–91.
14. Стёпин В. С. Статья «Основания науки» : [Новая философская энциклопедия] / В. С. Стёпин ; под ред. В. С. Стёпина. – М. : Мысль, 2001.

РЕЗЮМЕ

В. А. Смирнов. Прологомены к новейшей информационной педагогике.

В статье рассмотрена информация как фундаментальное понятие новейшей информационной педагогики. Обоснована возможность моделирования современной образовательной деятельности через использование порталов знаний.

Ключевые слова: информационная педагогика, информационные потоки, основания науки, порталы знаний, когнитивная система, управление знанием.

SUMMARY

V. Smirnov. Prolegomena to newest information pedagogy.

Information is examined as the fundamental concept of newest information pedagogy. The possibility of the simulation of contemporary educational activity through the use of portals of knowledge is based.

Key words: information pedagogy, information traffics, prolegomena, bases of the science, portals of knowledge, cognitive system, knowledge management.